

Tingens karaktär

Lars-Erik Janlert
januari 2005

Vad utstrålar din biltuta?

LONDON. Ford Mondeo låter mest aggressiv. Ford Fiesta låter nervös. Professor Theo Van Leeuwn har undersökt vad din biltuta utstrålar.

Hoppar folk till varje gång du tutar. Då sitter du antagligen i en Honda S2000. Theo Van Leeuwn, professor i språkvetenskap i Cardiff, har undersökt vad olika biltutor utstrålar. Och Hondamodellens tuta är "genomträngande och aggressiv".

- Det är större skillnader på biltutor än vad jag hade förväntat mig, säger professorn.
- Det finns allt från Renault Clios tvåstämighet till den majestätiska självklarheten av en Mercedes C200.

Besvikna på ynkliga tutor

Professor Van Leeuwn fick uppdraget av företaget Jamjar, som säljer bilar på nätet.

De fick så många klagomål från kunder som förväntade sig mer av sina biltutor att de bestämde sig för att utreda just hur varje biltuta lät.

- Människor som köpte stora ståtliga bilar var besvikna att deras tutor lät så ynkliga, säger en talesman för företaget i Daily Express.

Professor Theo Van Leeuwn beskriver biltutorerna med ord du annars hör hos vinsmakare.

Regionala skillnader

Audi TT Quattro är till exempel "maskulin och köttig".

Precis som när det gäller vin så har Van Leeuwn hittat regionala skillnader mellan biltutorerna.

- Biltutor på små bilar från Frankrike är betydligt mer självsäkra och påstridiga än sina motsvarigheter från Ford.

Självsäker eller maskulin och köttig

Professor Van Leeuwns omdömen:

Ford Mondeo - Stark och självsäker.

Ford Focus - Tunn.

Peugeot 206CC - Förvånansvärt mjuk.

Audi TT Quattro - Maskulin och köttig.

Peugeot 206 - Hög och gäll.

Honda S2000 - Genomträngande och aggressiv.

Volkswagen Golf - Stark, men inte särskilt aggressiv.

Ford Fiesta - Inte speciellt hög, men stram.

Ford Galaxy - Ganska mjuk.

Mercedes C200 - Självsäker.

Ford Ka - Stram, men inte genomträngande.

BMW 3 - Beslutsam.

Renault Laguna - Tunn och vek.

Renault Clio - Våldigt hög, ganska aggressiv.

Av **ROBERT BÖRJESSON**

robert.borjesson@expressen.se

Publicerad: 2005-01-17 10:14

Ford Mondeo - Stark och självsäker.

Ford Focus - Tunn.

Peugeot 206CC - Förvånansvärt mjuk.

Audi TT Quattro - Maskulin och köttig.

Peugeot 206 - Hög och gäll.

Honda S2000 - Genomträngande och aggressiv.

Volkswagen Golf - Stark, men inte särskilt aggressiv.

Ford Fiesta - Inte speciellt hög, men stram.

Ford Galaxy - Ganska mjuk.

Mercedes C200 - Självsäker.

Ford Ka - Stram, men inte genomträngande.

BMW 3 - Beslutsam.

Renault Laguna - Tunn och vek.

Renault Clio - Våldigt hög, ganska aggressiv.

Ford Fiesta

Not very loud, but very high and tense, hence surprisingly penetrating in character.

RENAULT CLIO

A dissonant dual horn, very loud and rough and quite tense, though not particularly high. A strong and quite aggressive sound.

MERCEDES-BENZ C-Class

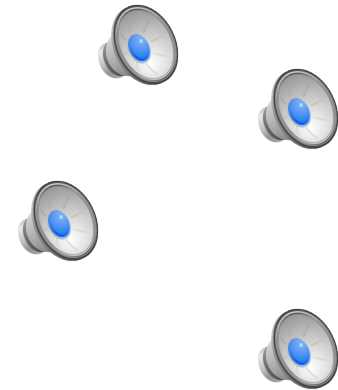

A medium loud and fairly low dual horn, without tension and with relatively little roughness. Confident and assertive without overly imposing itself.

AUDI TT QUATTRO

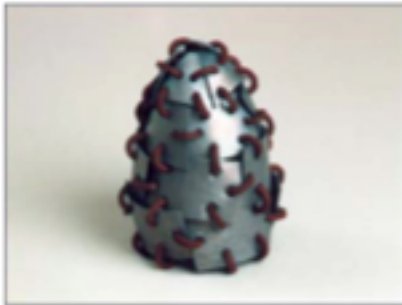

An unusual dual horn, very soft and low, and without tension, but quite rough. The sound is quietly confident, 'masculine' and 'meaty' - but perhaps just a shade too quiet.

accessible—inaccessible
light—heavy
old—new
small—large
fragile—sturdy
slow—fast

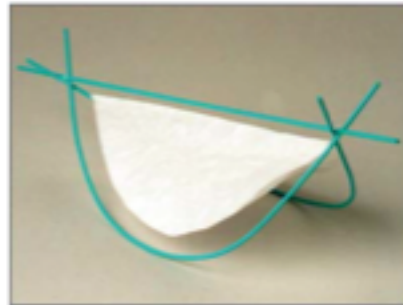
many, inaccessible, sturdy

many, inaccessible, fragile

few, inaccessible, light

few, inaccessible, heavy

many, inaccessible, slow

many, inaccessible, fast

few, accessible, old

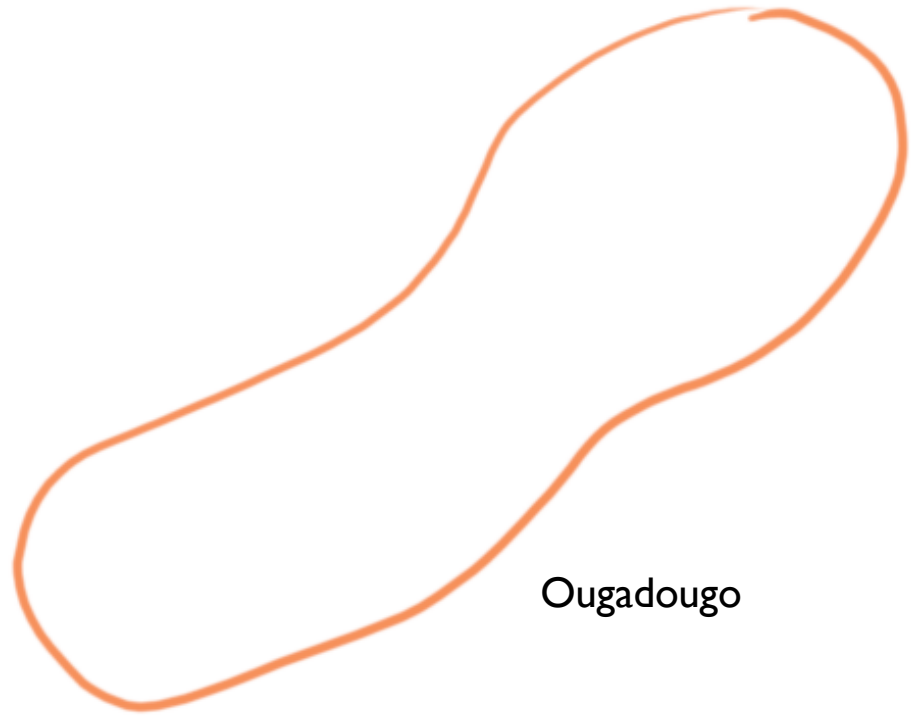

few, accessible, new

the dimensions weight, size and robustness are interrelated and require subtle formgiving to express well

Zoppot

Ougadougo

Zoppot

Ougadougo

artefaktkaraktärsteori

- ◆ folk liksom artefakter tycks ha **karaktär** — högnivåattribut som hjälper oss att förstå dom och relatera till dom
- ◆ vi är ofta snabba att göra karaktärstillskrivningar
- ◆ om karaktären är solid ger den stöd för föregripande, tolkning och interaktion...
- ◆ tvärs över olika funktioner, situationer och värdesystem – estetiska, tekniska, etiska aspekter

karaktär

- ◆ en karaktär (*character*) består av en uppsättning karaktärsdrag (*characteristics*) som bildar en relativt väl sammanhängande helhet
- ◆ vet man några karaktärsdrag i en karaktär kan man ofta gissa andra ...

stor

tung

långsam

Reliable – Unreliable (Agreeableness)
Honest – Erratic (Conscientiousness)
Careful – Disordered (Conscientiousness)
Safe – Unsafe (Additional)
Relieved – Troublesome (Em. Stability)
Accommodating – Demanding (Agreeab.)
Calm – Irritable (Emotional Stability)
Secure – Insecure (Additional)
Considerate – Nonchalant (Conscient.)
Obliging – Disobliging (Agreeableness)
Steady – Sloppy (Conscientiousness)
Pleasant – Unpleasant (Agreeableness)
Harmonious – Chaotic (Additional)
Wise – Naive (Intelligence)
Determined – Uncertain (Extraversion)
Refined – Dull (Intelligence)
Cautious – Negligent (Conscientiousness)
Relaxed – Nervous (Emotional Stability)

Playful – Prudent (Extraversion)
Vigorous – Compliant (Extraversion)
Enthusiastic – Bashful (Extraversion)
Lively – Restrained (Additional)
Bold – Unobtrusive (Extraversion)
Elated – Restrained (Extraversion)
Vital – Resigned (Activity)
Merry – Introverted (Extraversion)

Effective – Idle (Activity)
Active – Passive (Activity)
Performing – Lacking initiative (Activity)
Enterprising – Unenterprising (Activity)
Energetic – Apathetic (Activity)

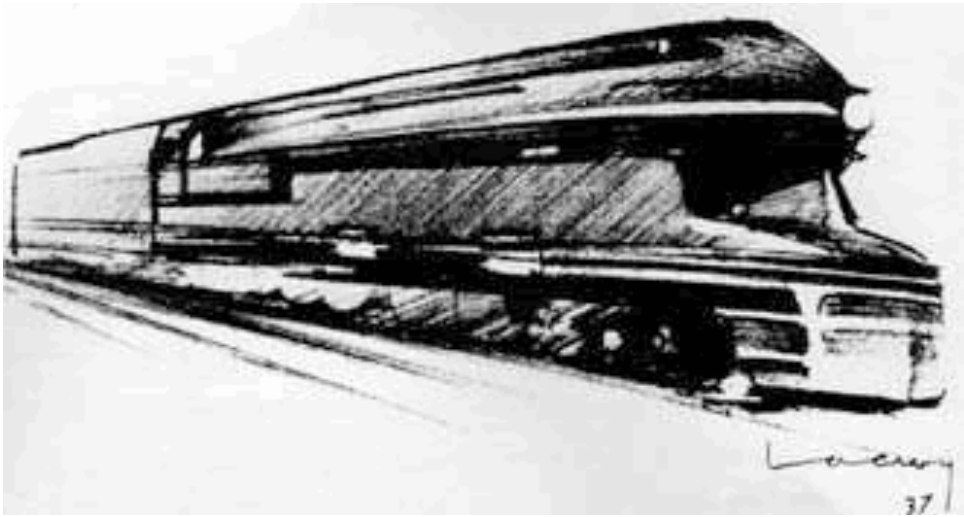
Sensible – Superficial (Intelligence)
Intelligent – Unintelligent (Intelligence)
Competent – Ignorant (Intelligence)

Eased – Tense (Emotional Stability)
Warm – Cold (Agreeableness)
Serene – Impatient (Emotional Stability)

Indulgent – Dominant (Agreeableness)
Extroverted – Inhibited (Extraversion)

karaktärsdrag

- ◆ ett karaktärsdrag är en metaegenskap
- ◆ ett karaktärsdrag är idealiskt applicerbart på varje aspekt av den karakteriserade entitetens varande (färg, form, läte, rörelse, sätt att interagera ...)
- ◆ ett karaktärsdrag är konstant för individen (snabbare svängningar = humör), varierande över typen

Raymond Loewy's "streamlining"

från utseende till handhavande

- ◆ aggressivt utseende
- ◆ alltså (socialt) aggressivt beteende
- ◆ eller/och “tekniskt” aggressivt beteende

- ◆ bemöts och hanteras hur?

användningar

- ◆ skapa förväntningar
- ◆ skapa förklaringar
- ◆ kontext för tolkningar
- ◆ schema för normal funktion

hypotes

- ◆ ju mer komplex entitet...
- ◆ desto mindre klarar vi av hanterandet på enbart basis av insikter i funktion och operation
- ◆ desto mer beroende är vi av att kunna tillskriva en karaktär och stödja oss i vårt förhållande på förståelsen på denna karaktärnivå

spekulation

- ◆ framväxande komplexa system som vi normalt bara ser ett litet hörn av...
- ◆ om vi kunde ge systemet ett uttrycksfullare ansikte skulle vi kunna applicera vår skicklighet i karaktärskunskap för att hantera komplexiteten bättre